

راز مرثیه امام(ره)
در فراق شهید مطهری

نوائیان - امروز، ۱۲ اردیبهشت ماه، سالروز شهادت مظلومانه استاد شهید مرتضی مطهری است. ۴۲ سال قبل، در بامداد چنین روزی، گلوله‌ای که از بار خند و کینه و تاجر آخته شده بود، به سمت آن عالم مبارز شلیک شد و ایران و جهان اسلام را از وجود نازنین او محروم کرد. رقم خوردن شهادت استاد مطهری، به دست گروه تندرو «فرقان» که اطوار و نظرآشتان، هر مورخ و پژوهشگری را به یاد خوار می‌اندازد، رویدادی تلخ، اما درس آموز است؛ تلخ از آن رو که هنوز هم، با گذشت قرن‌ها، ردپای این تفکر متحرکه و این ارتجاع‌نُدر را می‌شود در میان امت اسلامی مشاهده کرد؛ همان گونه که امیرمؤمنان (ع) می‌فرماید: «إِنَّهُمْ نَطَقَ فِي أَصْلَابِ الرُّجَالِ وَفَرَاتِ النِّسَاءِ، كَلِمَاتٌ نَجَسَتْ مِنْهُمْ قُرْآنَ فَطِيعَ حَتَّى يَكُونَ آخِرُهُمْ لُصُوصًا سَلَابِينَ»؛ اینان نطفه‌هایی هستند در صلب مردان و رحم زنان، هرگاه از آنان شاخی سرزند، بریده شود تا این که آخرین اثر داندنی غارتگر شوند. در س‌آموز از آن رو که شهید مطهری، در تقابل میان تفکر و تاجر، لحظه‌ای در برگزیدن شق اول تردید نکرد و پاسخ پایداری وی در این مسیر، همان شرب داغی بود که دار و دسته اکبر گودرزی، رئیس گروهک التقاطی فرقان، به سوی او شلیک کردند. همه مادر باره استاد شهید مرتضی مطهری، به این امر به حق قائل هستیم که او، نقشی راهبردی و اساسی در شکل‌گیری اندیشه اسلامی نسل جوان وزودون غبار خرافات و کجروی‌ها در جامعه ایفا کرد؛ ما به حق، استاد شهید را برافرازنده پرچم تفکر و تعقلی می‌دانیم که یکی از نمادهای اساسی حرکت و پویندی است اسلام است؛ بااین حال، عظمت مصیبت شهادت او، آن قدر دل و جان را می‌آزارد که از مهم‌ترین درسی که وی، در قامت معلمی فداکار، به همه ما آموخته است و می‌آموزد، غفلت می‌کنیم؛ این که گام برداشتن در مسیر صحیح و ثبات قدم در راه مقدسی که اسلام عزیز پیش روی همه مؤمنان قرار داده است، افزون بر دانش و بینش، به شجاعت، صراحت و از همه بالاتر، به جانبازی نیازمند است. این همان درس بزرگی است که باید از استاد شهید آموخت؛ نمی‌توان در مسیر حق گام برداشت و مدعی تلاش در این مسیر بود، اما خطرات را به جان نخرید و آرزوی شهادت نداشت. این درخت سترگ، این انقلاب شکوهمند و دستاوردهای عزیز آن، افزون بر دانش و آگاهی، به فداکاری و از جان گذشتگی نیازمند است و استاد شهید آیت‌ا... مرتضی مطهری، با شهادت مظلومانه‌اش، بر این واقعیت شهادت داد. راز این که امام امت، خمینی کبیر(ره)، پس از شهادت شاگرد بزرگوارش، با قلبی آکنده از درد و غم، در سخنرانی روز ۱۴ اردیبهشت ۱۳۵۸ و در جمع حاضران در مدرسه فیضیه فرمود: «باریختن خون عزیز ما، تأیید شد انقلاب ما. این انقلاب باید زنده بماند، این نهضت باید زنده بماند و زنده ماندنش به این خونریزی هاست. بریزید خون‌ها را؛ زندگی ما دوام پیدا می‌کند. بخشید ما را؛ ملت ما پیدارتر می‌شود. ما از مرگ نمی‌ترسیم و شما هم از مرگ ما صرفه ندارید. دلیل عجز شماست که در سیاهی شب، متفکران ما را می‌کشید. برای این که منطق ندارید. اگر منطق داشتید که صحت می‌کردید؛ مباحثه می‌کردید. لکن منطق ندارید، منطق شما ترو است!»(صحیفه امام(ره)، جلد ۷، ص ۱۸۳) این جانبازی و شهادت، هم ثبات قدم را نشان می‌دهد و هم منطق پیروز را؛ این است آن چه می‌توان از شهادت مظلومانه شهید مطهری آموخت.

صفحه آرایی

واحد صفحه آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰
khorasannews.com@

گفت‌وگو با دکتر رجبی دوانی، استاد تاریخ اسلام در سالروز ضربت خوردن امیرمؤمنان (ع)

ماه محراب عبودیت حق سربه محراب عبادت مُنشق

اشتغال زایی و محرومیت زدایی امام علی(ع) دشمنی چه گروه‌هایی را بر می‌انگیخت؟

یکی از مواردی که معمولاً در

سیره اجتماعی امام علی(ع) نادیده گرفته

می‌شود یا از کنار آن به‌سادگی می‌گذرند،

تلاش آن حضرت برای محرومیت‌زدایی

در دورانی است که مسئولیت و حکومت

جامعه اسلامی را در اختیار ندارد. روش

امام(ع) در این دوره چگونه‌است؟

در آیات ۲۴ و ۲۵ سوره مبارکه معراج

می‌خوانیم: «الَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ

حَقٌّ مَّعْلُومٌ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ؛

و همانان که در اموالشان

حقی معلوم است، برای

سائل و محروم. «ترجمه

کامل و سپس به عنوان عضوی از جامعه

اسلامی، چه بعد از رحلت پیامبر خدا(ص) و

چه زمانی که خلافت را برعهده گرفت، در فکر

آسایش مردم بود؛ به‌ویژه کسانی که پایگاه

اجتماعی خاصی نداشتند و از پشتوانه‌های

قومی و قبیله‌ای برخوردار نبودند؛ کسانی که در

جامعه آن‌روز، ضعیف‌شمرده می‌شدند و به قول

معروف، بی‌پناه بودند. امام(ع) درباره این افراد

و رفع مشکلات و معضلات مادی و اجتماعی

آن‌ها، به‌شدت دغدغه‌مند بود. به نمونه‌های

زیادی در این زمینه می‌توان اشاره کرد. مثلاً

یکی از دلایل مشاوره‌دادن امیرمؤمنان (ع) به

خلفای قبل از خودش، حمایت از حقوق طبقات

ضعیف بود؛ این که به واسطه تصمیم ناگهانی و

ناصحیح، اجحافی در حق این طبقه‌روانشودیا

جان و مال و آبروی مسلمانی، بی‌جهت و بدون

دلیل، مورد تعرض قرار نگیرد. بنابراین، اگر

بخواهم این رویکرد را به مثابه زیربنای سیره

اجتماعی امیرمؤمنان (ع) بدانیم، چندان

بیراهه نرفته‌ایم.

آیا در سیره امیرمؤمنان(ع)، گره‌گشایی از

امور مردم، تنها در قالب کمک‌های مالی

تعریف می‌شد یا آن حضرت روش‌های

دیگری هم برای حمایت از طبقات ضعیف

و محروم جامعه داشت؟

امام علی(ع) با کار و تولید ثروت مشروع، هم

فقر را از خود و خانواده‌اش دور می‌کرد و هم

نیازهای دیگران را غافل نبوده؛ این عدم

غفلت تنها در اختصاص کمک

مالی خلاصه نمی‌شد؛

یکی از راه‌های حمایت

امیرالمؤمنین(ع) از

افرادى که به آن‌ها اشاره

کردیم، اشتغال زایی بود.

امام(ع) در بنیع، مزارع و

نخلستان‌های بزرگی پدید

آورد و هرگاه به افرادی نیازمند

شغل و حمایت بر می‌خورد، آن‌ها را

در این مزارع به کار می‌گماشت. نمونه آن‌ها،

هرمزان، سردار معروف ایرانی است که در نبرد

با مسلمانان اسیر شد؛ برخی قصد جان او را

کردند، اما امام(ع) وی را نجات داد و برای آن‌که

هرمزان در آمدی داشته باشد، از او دعوت کرد در

اداره املاک بنیع، یاری‌اش کند؛ به این ترتیب،

هرمزان، یک ایرانی مسلمان که در مدینه کس

و کاری ندارد، می‌تواند برای خودش در آمدی

داشته باشد و زندگی آبرومندی بسازد. دیگران

هم به همین شیوه از برکات اشتغال زایی

امیرمؤمنان (ع) برخوردار می‌شدند.

در دوران حکومت و خلافت

چطور؟

ببینید، باید توجه داشت که رفع محرومیت و فقر

از جامعه، یکی از وظایف اصلی پیامبر خدا(ص)

بخش دوم

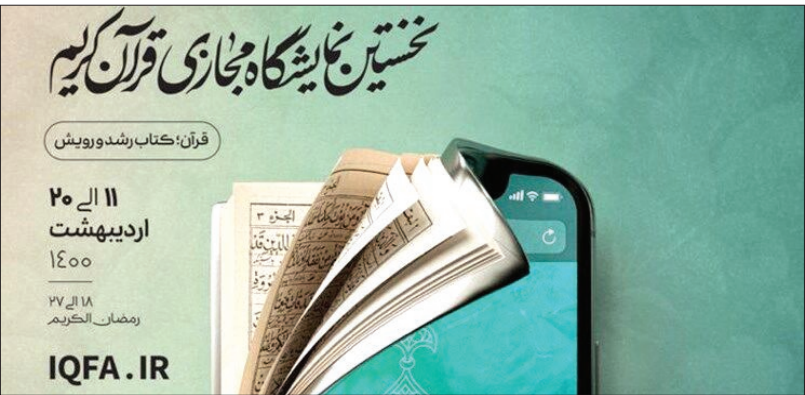
ضرورت کلان‌نگری در دعا

دعای افتتاح از ادعیه مشهوری است که طبق منابع روایی، حضرت حجت(عج)، آن را به نایب خاص خود محمد بن عثمان عمری آموزش دادند و با روایت او، دیگر دوست‌داران اهل‌بیت(ع) نیز، از برکات معنوی این دعای ارجمند که زمان قرائت آن، شب‌های ماه مبارک رمضان است، بهره‌مند شدند. در ماه مبارک رمضان، فرازهایی از این دعا را همراه با تفسیر آن که توسط آیت‌ا... سیداحمد حسینی خراسانی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و نماینده مجلس خبرگان رهبری بیان شده‌است، طی چند قسمت، در اختیار شما روزه‌داران و مؤمنان ارجمند قرار خواهیم داد؛ آن چه در پی می‌آید، قسمت دوم این بحث است.

در فرازی از دعای شریف افتتاح می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ تَبَيَّنَّا ضَلَوَاتِكَ عَلَيْنَا وَ آلِهِ وَ عِبَائِهِ وَ لَيْسَ أَوْ كَثْرَةُ عَذُونَا وَ قَلَّةُ عَدُونَا، وَ شِدَّةُ الْفِتَنِ بِنَا وَ تَظَاهَرِ الزَّمَانُ عَلَيْنَا»؛ خداوند! از غربت اسلام و گرفتاری مسلمانان به تو شکایت می‌کنیم، از ظلمی که سراسر جهان و بشریت را در بر گرفته‌است؛ خدا یا! می‌دانیم که ریشه این گرفتاری و دلیل ابتلای انسان به این بلا یا، به دلیل فقدان دردناک پیامبر تو – که درود خدا بر او باد – و غیبت ولی تو(عج) است؛ تعداد ما اندک و جمعیت دشمنان بسیار و فتنه‌ها ما را در میان گرفته است و گویی، دنیا علیه ما که دوستدار حق هستیم، متحد شده‌است. این فراز از دعای افتتاح، یکی از تأثیرگذارترین فرازهای این دعای شریف است و همچنین، باید آن را دارای نکاتی دقیق، برای فراگرفتن شیوه دعا بدانیم. یکی از مهم‌ترین آداب دعا کردن این است که در خواسته‌هایمان کلان‌نگر باشیم. برخی عادت دارند که هنگام دعا، تنها خود و خانواده‌شان را در نظر می‌گیرند یا نگاهشان نهایتاً از خواسته‌های ملی فراتر نمی‌رود. اما وجود مقدس امام زمان(عج) به ما می‌آموزد که برای دعا کردن، باید رویکرد کلان‌نگر داشته باشیم. اگر برای نجات مستضعفان و گرسنگان دعا می‌کنیم، همه آن‌ها را مدنظر بگیریم؛ اگر قرار است درباره مشکلات معیشتی و اجتماعی دعا کنیم، باید همه گرفتاران را در عالم مشمول دعای خود کنیم. در این جا باید نگاهی لطیف داشت؛ حتی اگر قرار است برای مادر دعا کنیم یا مادری می‌خواهد فرزندش را شامل دعای خودش قرار دهد، همه مادران و همه فرزندان را باید به شمار بیآوریم. در دعای شریف ام‌دادود حضرت امام جعفر صادق(ع) نقل شده‌است که می‌فرماید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى آبِنَا آدَمَ»؛ درود و سلام خدا بر پدر ما، حضرت آدم(ع)؛ چه اشکالی دارد که وقتی قرار است برای اموات و درگذشتگان دعا کنیم و از پروردگار، غفران و بخشش آن‌ها را بطلبیم، همه درگذشتگان را مشمول این دعا قرار دهیم و بگوییم: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ». در این جا شایسته است به روایتی از امام صادق(ع) که در جلد چهارم کتاب اصول کافی، صفحه ۳۴۱ آمده‌است، اشاره کنم؛ آن حضرت فرمود که وقتی دعا می‌کنید، عموم را در نظر بگیرید، برای همه دعا کنید؛ با چنین روشی می‌توان به اجابت دعا امیدوار بود.

با حضور وزیر ارشاد گشایش یافت

نخستین نمایشگاه مجازی و ۲۴ ساعته قرآن کریم

جشنواره‌های آیات رتبه‌کسب کرده‌اند و خبرنگاران قرآنی تعلق خواهد گرفت که آمار این افراد در اختیار خانه کتاب است. قرار است در این نمایشگاه، ۳۰ وینوار تخصصی در حوزه‌های گوناگون فرهنگ قرآنی برگزار شود که ۱۰ وینوار مدرسان قرآنی، نویسندگان قرآنی، مدیران موسسات قرآنی، هنرمندان قرآنی که در

معاون قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در نشست خبری نخستین نمایشگاه مجازی قرآن کریم، از اختصاص ۱۲ هزار بُن خرید به فعالان قرآنی خبر داده و گفته بود: این بُن‌های خرید به تمام حافظان، قاریان، خادمان قرآنی، مدرسان قرآنی، نویسندگان قرآنی، مدیران موسسات قرآنی، هنرمندان قرآنی که در

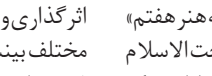
نخستین نمایشگاه مجازی قرآن کریم، دبیروز با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گشایش یافت. به گزارش ایرنا، نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم، سال گذشته به دلیل شیوع ویروس کرونا تعطیل شد؛ اما امسال، به همت معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نخستین نمایشگاه قرآن کریم به صورت مجازی، میزبان علاقه‌مندان شده‌است. این نمایشگاه مجازی با شعار «قرآن، کتاب رشد و روش» از هجده‌ماه مبارک رمضان به صورت ۲۴ ساعته و به مدت ۱۰ روز، یعنی تابست و هفتم‌ماه رمضان، از طریق ارتباط مجازی و پایگاه www.iqfa.ir، در دسترس علاقه‌مندان به قرآن کریم است. در این نمایشگاه مجازی، دوبخش اصلی فروشگاه‌ی و محتوایی وجود دارد که بخش فروشگاه‌ی، به فروش کتاب‌های چاپی در حوزه دین و دفاع مقدس اختصاص یافته و امکان عرضه و فروش تمام کتاب‌های مربوط به این حوزه، در آن فراهم شده‌است. چندی پیش، عبدالهادی فقهی‌زاده،

بیک اندیشه

کتابی برای آشنایی با «فقه هنر هفتم»

مؤلفه‌های سینمای دینی پرداخته می‌شود. اثر گذاری و نفوذ گسترده هنر هفتم در ابعاد مختلف بینشی، کنشی و گراپیشی در سطح فردی و اجتماعی است که باید فقه در این باره اظهار نظر و ضوابط فقهی آن را تبیین کند. لذا شبکه مسائل فقهی سینما، مجموعه مسائل، دغدغه‌ها و نیازهایی است که بشر امروز در زندگی خود در حیطه‌های فقهی و دستوری و دین با آن‌ها مواجه است و برای دستیابی به پاسخ آن‌ها تلاش می‌کند؛ این موضوع، بخش مهمی از محتوای کتاب را به خود اختصاص داده‌است. «کتاب وااکاوی سینمای دینی و نظام مسائل فقه هنر هفتم» پنجمین پژوهش انتشار یافته در مجموعه «فقه هنر و رسانه» محسوب می‌شود که توسط انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) روانه بازار نشر شده‌است.

معرفی کتاب

کتاب وااکاوی سینمای دینی و نظام مسائل فقه هنر هفتم»

تازه‌ترین اثر حجت الاسلام

علی نهانودی است که توسط انتشارات مرکز

فقهی ائمه اطهار(ع) روانه بازار نشر شده‌است.

در توضیح محتوای این کتاب و در مقدمه آن

می‌خوانیم: «امروز صنعت سینما مهنر هفتم،

به عنوان یکی از بنیان‌های مهم فرهنگ‌ساز

جامعه، کاربرد شگرفی یافته؛ فقه شیعه که

به حق مدعی پاسخ‌گویی به همه نیازهای

بشری است، باید در مورد سینما، موضعی

شفاف، ژرف‌نگر و واقع‌بینانه

داشته باشد... تلاش اصلی

این تحقیق اگر چه شناسایی و

کشف نظام مسائل فقهی این

صنعت بزرگ فرهنگ‌ساز و هنر

هفتم است؛ لکن در ابتدا به

واکاوی مختصری از

دیدگاه‌های اندیشمندان

معاصر و بزرگان حوزه دین از